

Betwistingen over een betaalde factuur

1. Betwistingen over een betaalde factuur komen wel meer voor. Principieel stelt de Brusselse rechtbank :

“Dat de aanvaarde factuur tegenover de schuldenaar het bewijs oplevert van de overeenkomst en dat door betaling, uitgevoerd door eiser, de aanvaarding ervan vaststaat;

Dat de factuur derhalve wordt geacht de getrouwe weergave te zijn van de overeenkomst tussen partijen en dat één der partijen, in casu verweerders, hierop niet kan terugkomen;”

Dat de aanvaarde factuur tegenover de schuldenaar het bewijs oplevert van de overeenkomst, (in de Brusselse zaak van het uitvoeren van loonsdorswerken voor de aangegeven oppervlakten en tegen de aangegeven prijzen, in de zaak te Leuven dat door eiser varkens werden verkocht aan verweerders voor het aangegeven gewicht en prijs) is een vaststaand principe dat in art. 25, tweede alinea W.Kh. betreffende de verkoop uitdrukkelijk wordt gesteld¹.

Dat door betaling, uitgevoerd door de schuldenaar, zijn aanvaarding van de factuur vaststaat, is een regel die een toepassing uitmaakt van art. 1338, tweede alinea B.W. Uit de vrijwillige en tijdige uitvoering van de verbintenis kan immers het bestaan en het voorwerp van deze laatste worden afgeleid.

2. Een factuur is tevens een bevestiging dat een levering van goederen of diensten gebeurde. De wet verplicht trouwens ertoe nauwkeurig de aard, de hoeveelheid en de prijs van het geleverde aan te geven. Loondorsers die factureren worden geacht te hebben genoteerd welke oppervlakten zij bewerkten en welke bewerkingen zij uitvoerden en voor welke prijzen. De factuur moet deze weergeven en na betaling kan daarop niet worden teruggekomen. Een varkenshouder die varkens laat afhalen, in zijn aanwezigheid laat wegen en de gefactureerde prijs ontvangt, kan later niet beweren dat de kopers bij weging een lager gewicht aangaven dan het werkelijk levend gewicht. Terecht verwijst de Leuvense Voorzitter daarbij naar art. 1134 B.W. Diegene die de aanvaarding aanvecht of wie zijn foutieve facturatie wil inroepen, kan in zijn vordering slechts slagen door een wilsgebrek, b.v.

bedrog aan te tonen. Bij het bewijs van dit bedrog dient volgens de Leuvense rechter aangetoond *“dat verwerende partijen de beweerd kunstgrepen doelbewust hebben aangewend om de toestemming te bekomen of zich een voordeel te verschaffen;”*². In casu ging het om een beweerd incidenteel bedrog, een bedrog dat enkel tot gevolg heeft dat de leverancier aan minder gunstige voorwaarden de overeenkomst afsloot en dus gerechtigd zou zijn op schadeloosstelling.

3. Ook het feit dat eiser in de Leuvense zaak jaren wachtte om bezwaar te uiten pleit tegen zijn stelling :

“Overwegende dat, mocht eisende partij een vermoeden hebben gehad in het ootje te zijn genomen door verwerende partijen, hij andere middelen had kunnen aanwenden om een beweerd bedrog van verweerders aan te tonen.

Dat hij hier evenwel gedurende jaren verder bleef leveren en steeds voor akkoord [de afrekeningen] ondertekende.”

De beweerd aanvaarding van een factuur kan, zoals gezegd, betwist worden indien een wilsgebrek kan aangetoond worden. Nu wilsgebreken slechts aanleiding geven tot een relatieve nietigheid, kunnen zij bekrachtigd worden, b.v. door langdurig stilzitten na de ontdekking ervan³.

4. De Brusselse rechter voegt er ook aan toe dat een herberekening van de totale bewerkte oppervlakten niet aan bod kan komen mede omdat *“verweerders de gevolgen van hun eigen laattijdig factureren zelf dienen te dragen.”* [in casu 4 – 5 jaar na de uitgevoerde werken]. Hier wordt inderdaad een juiste toepassing gemaakt van het principe dat een reeds veel te laat toegezonden factuur, verdacht is en (een deel van) haar bewijskracht verliest⁴. A fortiori kan ze, nadat ze werd betaald, door diegene die ze uitschreef niet meer aangevochten worden. *Tarde venientibus ossa* : wie te laat komt moet zich met de (afgekloven) botjes tevreden stellen.

Herman HUYBRECHTS
Advocaat

¹ Vgl. Cass. 3 december 1953, *Pas.*, 1954.I.272; Cass., 31 mei 1956, *Pas.*, 1956.I.1049, waar telkens het belang van de aanvaarding van de factuur wordt onderstreept. Voor andere handelsverrichtingen dan een verkoop, doch waar gebruikelijk een factuur wordt opgemaakt, mag de rechter een feitelijk vermoeden van instemming met de gevraagde prijs of andere elementen van de overeenkomst afleiden uit de aanvaarding van de factuur : Cass., 1 december 1967, *Pas.*, 1968.I.440. Zie ook : DIRIX, E. en BALLON, G.L., *La Facture*, Antwerpen, Kluwer, 1996, 152-153, nr. 219-220.

² Dit is de omschrijving die aanduidt dat de partij aan wie het bedrog verweten wordt, te kwader trouw moet zijn. Nu kwade trouw niet vermoed wordt, dient eiser deze aan te tonen (art. 1116, tweede lid B.W.).

³ DIRIX, E. en BALLON, G.L., *o.c.*, 148, nr. 210.

⁴ DIRIX, E. en BALLON, G.L., *o.c.*, 37, nr. 44.